

[Holger Eriksen.]

alder frem. Man fik jo også forfatningsfor-
slaget udarbejdet, men det faldt, og dermed
glippede dette håb. I dag har vi også en
forfatningskommission, og når man spørger,
om socialdemokratiet regner med, at den
ikke vil give et resultat, må det naturligvis
besvares benægtende. Hvis man regnede
med, at den slet intet resultat kan give,
ville man simpelthen standse dens arbejde
og ophæve kommissionen. På den anden
side tør man også nok antyde, at håbet om,
at den skal give et resultat, ikke er over-
vældende stort. Vi blev i 1939 belært om,
at man ikke kan lave forfatningsændringer
her i vort land, hvis et parti af nogenlunde
anselig størrelse går imod. Det vil altså
sige, at mulighederne for et få en forfat-
ningsændring med en lavere valgrets-
alder i hvert fald ikke er overvældende store,
selvom man stadigvæk tør håbe på det.

Men hvad sker der nu ved, at man gen-
nemfører 21 års valgretsaldern. Der kan
for folketingets vedkommende ske tre for-
skellige ting. Der kan ske det, at der over-
hovedet ingen ny forfatning kommer, at
vi derved er bundet til 25 års valgretsaldern
i folketinget til trods for, at et flertal ønsker
en ændring. Så er det kun rimeligt, at man
gennemfører 21 års valgretsaldern til kom-
munalvalgene. Det kan endvidere ske, at
forfatningskommissionen enes om 21 års
valgretsaldern, så er der ingen skade sket
ved, at vi allerede har indført den på nær-
værende tidspunkt. Der kunne måske også
ske det, at der kom et kompromis, men i en
sådan situation må man vide, at dette kom-
promis er kommet, fordi flertallet er blevet
nødt til at acceptere noget mindre, end det
ønskede, simpelthen fordi flertallet ikke er
i stand til at lave forfatningen om, og så
ville det være urimeligt, at man, fordi man
var tvunget til at skulle lave et kompromis
vedrørende folketingsvalgretsaldern, også
skulle være tvunget til at overholde den
samme valgretsalder for de kommunale
valg. Derfor er det i forfatningens ånd, at
man udnytter den, som den er, at man bruger
det flertal, der er tilstede, til at gennem-
føre den valgretsændring, som man ønsker.
Der må også huskes på, at der er sket ad-
skillige ting siden 1936. Der er sket det,
at man i de andre lande i høj grad har
sænket valgretsaldern. Det må naturligvis
også spille ind ved vore egne overvejelser.
Jeg tror også, man kan sige, at der er sket
det, at kravet om at få gennemført en 21
års valgretsalder er blevet langt stærkere,
end det har været nogensinde tidligere.

Så rejste det ærede medlem det spørgsmål

tilsidst, om man ikke kunne sende forslaget
ud til en folkeafstemning. Jeg har allerede
sagt, at en sådan folkeafstemning i hvert
fald kun kan have orienterende betydning,
men rent bortset fra det synes jeg, at det
ville være urimeligt, at man skulle tage så-
dant et enkelt lille spørgsmål og sende ud
til folkeafstemning. Der er mange andre
spørgsmål, som er af større betydning, og
som der var mere grund til at sende ud. Jeg
tror, det ærede medlem kommer til at vente
med sine folkeafstemninger, indtil man er
kommet dertil, at man har fået dem ind-
føjet i forfatningen. Men skal de indføres i
forfatningen, det vil sige skal vi have en
forfatningsændring, kan det ikke hjælpe,
at det ærede medlem og hans parti bliver
ved at stille sig så stejlt, som de har gjort
hidtil. Så bliver man nødt til at forhandle
på et helt andet grundlag.

Harald Petersen: Det ærede medlem hr.
Steen sagde med dyb bevægelse i stemmen,
at den høje regering her imødekom et længe
næret ønske fra det radikale parti. Jeg må
måske i denne forbindelse tillade mig at
spørge det ærede medlem: Har man ikke
også fra radikal side i 1949, som man havde
i 1945, et ønske om at være sikker på at
have vælgerne bag den beslutning, som rigs-
dagen skal træffe i dette spørgsmål? Det
var nemlig de radikales standpunkt i 1945;
det er formentlig ikke forandret. Jeg hører,
der er meget forandret siden 1936, men
standpunkterne kan vel holde fire år ad
gangen. Iøvrigt er de besvarelser, der kom
fra regeringsbanken og fra regeringspartiets
ordfører, dem jeg havde ventet mig. Det
er det, som nogle gange her i tinget er blevet
benævnt ved søforklaring.

Det ærede medlem hr. Holger Eriksen
har jeg svaret, når han vil prøve på at gøre
vold på historien ved at sammenligne for-
holdene i århundredets begyndelse med for-
holdene nu, at sammenligning på det grund-
lag overhovedet ikke er mulig, det interesse-
rer mig heller ikke en snus.

Når det ærede medlem hr. Holger Eriksen
omtaler forfatningskommissionen og for-
fatningsrevisionen, anklager han venstre og
spørger, hvilket bidrag vi har ydet i det ar-
bejde. Vi har ydet det bidrag, at vi, forøvrigt
sammen med kommunisterne, der også har
taget en stilling, er de eneste, der overhove-
det har taget positive standpunkter i for-
fatningskommissionen, medens regeringen
på dette som på alle andre områder forment-
lig venter, at tiden, forholdene eller oppo-
sitionen skal skænke den en politik. Det
er vi ikke så uvant med fra regeringen,